

Concentratie van Boomvalken *Falco subbuteo* op de Kop van Goeree

Rob Strucker en Mieke Luitwieler

Een bezoek in de nazomer aan de Middel- en Oostduinen op Goeree levert vrijwel zeker één of twee Boomvalken op. In dit door Natuurmonumenten beheerde duingebied bevinden zich diverse poelen, meertjes en (infiltratie)kanalen, die rijk zijn aan libellen. Zij vormen een aantrekkelijke voedselbron voor de aanwezige valken. Ook op 5 september 2014 waren twee op libellen jagende Boomvalken in het gebied aanwezig. Het was deze dag half bewolkt weer met een temperatuur van 24 graden en een matige noordoostenwind.

Aan de zeezijde van de Middel- en Oostduinen ligt een uitgestrekte strandvlakte, doorsneden door getijdegeulen. In de ondiepe geulen foerageren regelmatig Lepelaars en de slikken langs de randen vormen een belangrijk foerageergebied voor talloze steltlopers. Hogerop vindt primaire duinvorming plaats en ligt een groene strandvlakte. Aangekomen op het strand werd onze aandacht getrokken door een Boomvalk, die midden op de vlakte op een takkenbos zat. De vogel was bepaald niet schuw en liet zich tot op korte afstand naderen (Foto 1 en 2).

Foto 1. Boomvalk in de verte op het strand van Goeree, 5 september 2014 (Rob Strucker). *Hobby settled on the beach of Goeree, 5 September 2014.*

Al snel werd duidelijk, dat deze Boomvalk niet alleen was. Over een afstand van twee kilometer bevonden zich vier Boomvalken, op regelmatige afstand van elkaar. Twee vogels zaten op de vloedlijn en de derde vogel vloog rondjes boven de branding. Wanneer één van de vogels op het strand verstoord werd door een passerende wandelaar, vloog de vogel op om vervolgens op een tiental meters afstand weer te landen. Uiteindelijk ging één van de vogels op een lage duintop zitten. Tenminste één van de vogels droeg een ring en was juveniel (getuige het bruine verenkleed; een lokale broedvogel?). Mogelijk hadden de valken deze strandvlakte uitgezocht om hier te jagen op doortrekkende kleine vogels. Met name in de ochtend was er veel doortrek van Spreeuwen en Boerenzwaluwen. Tijdens een kort bezoek op 11 september bleken de Boomvalken hier niet meer aanwezig te zijn.

Foto 2. Boomvalk op strand Goeree, 5 september 2014 (Rob Strucker). *Hobby resting on the beach.*

Ondanks regelmatige nazomerbezoeken aan de strandvlakte in voorgaande jaren werd een dergelijke concentratie Boomvalken hier door ons nooit eerder waargenomen. In het boek ‘Tussen Haringvliet en Grevelingen, de vogels van Goeree-Overflakkee’ (Breedveld *et al.* 2004) wordt de Boomvalk een zeer schaarse broedvogel van het eiland genoemd, met in 2000 tussen de 3 en 5 broedparen. Het zou hier dus (voor een deel) kunnen gaan om lokale broedvogels, die met hun jongen naar een voedselrijk gebied zijn gevlogen, alvorens op trek naar het zuiden te gaan. Een andere mogelijkheid is dat het hier doortrekkers betreft, die op het strand van Goeree een tussenstop hielden. De datum van waarneming valt precies in de periode, dat er langs de Noordzeekust de meeste Boomvalken op doortrek worden gezien (Linnartz 2002).

Aan het eind van de bewuste middag brachten we nog een bezoek aan Stellendam. Boven de hoofdstraat van het dorp vlogen twee Boomvalken luid roepend achter een late Gierzwaluw aan. Dit bracht het aantal Boomvalken deze dag op 8 exemplaren. Omdat de vogels al vrij snel verdwenen achter een rij huizen is niet bekend of deze actie van de Boomvalken succesvol was.

Summary

Strucker R. & Luitwieler M. 2015. Late summer concentration of Hobbies *Falco subbuteo* on Goeree. De Takkeling 23: 154-156.

In the dunes of Goeree, a multitude of pools, small lakes and canals provides an attractive habitat for dragonflies. On 5 September 2014, a total of eight Hobbies were registered in this area, *i.e.* two hunting for dragonflies in the dunes, four on the beach (three sitting on the beach, one flying around) and two in the nearby village of Stellendam. As at least one of the birds was a juvenile carrying a ring, some birds may have been fledglings from a local breeding pair. However, it cannot be excluded that migrants were also involved, profiting from the large food supply during a stopover. No Hobbies were recorded during a short visit on 11 September.

Literatuur

- Linnartz L., 2002. Boomvalk *Falco subbuteo*. Pp. 106-107 in LWVT/SOVON 2002. Vogeltrek over Nederland 1976-1993. Schuyt & Co., Haarlem.
- Breedveld S.J., van Dam A., Hollaar W.J., Tanis K., van der Velden B. & de Zoete G. 2004. Tussen Haringvliet en Grevelingen. Vogels van Goeree-Overflakkee. Vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee (VNLGO), Middelharnis.

Adres: Poelwijk 5, 3299 WE Maasdam, strucker@chello.nl